

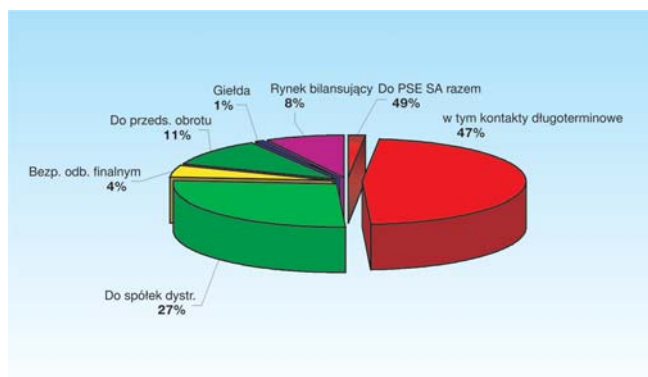
Elektroenergetyka polska 2004

Pierwsze półrocze – wyniki Finanse, koszty, wskaźniki

Pierwsze półrocze 2004 roku dla podmiotów gospodarczych polskiej elektroenergetyki było lepsze od pierwszego półrocza roku poprzedniego nie tylko w produkcji i sprzedaży energii elektrycznej, ale także w wynikach finansowych. Zróżnicowanie w wynikach gospodarczych podsektorów jak i podmiotów w podsektorach jest nadal znaczące. Wynika to w mniejszym stopniu z efektywności zarządzania, a bardziej z uwarunkowań przeszłości (kontrakty długoterminowe, taryfy, koszty, ...).

Dla podsektora wytwarzania (elektrownie ciepłe zawodowe) przychody ze sprzedaży ogółem były większe o ponad 2% niż w pierwszym półroczu 2003 roku i przekroczyły wartość 10 mld 306 mln zł. Koszty ich uzyskania były większe o ponad 2,5% i mimo wyraźnie mniejszych kosztów finansowych za ten okres przyniosły zysk mniejszy o ponad 2,2%.

Dla elektrowni i elektrociepłowni razem wskaźnik rentowności obrotu netto wynosił nieco ponad 6,1% (za pierwsze półrocze 2003 r. wynosił 6,0%). Wskaźnik poziomu kosztów 91,6% (za I półrocze 2003 – 91,2%). Wskaźnik rentowności sprzedaży za pierwsze półrocze 2004 r. wynosił 11,2%, a odpowiednio w roku ubiegłym 12,7%. Przychody ze sprzedaży na jednego zatrudnionego (nie licząc zatrudnienia w spółkach zależnych) są wyraźnie wyższe i wyniosły 329 tys. zł na jednego zatrudnionego, tj. o około 9% więcej niż w I półroczu 2003 roku. Koszty pracy (wynagrodzenia z ubezpieczeniami i świadczeniami pozostałymi) wzrosły o 1,6 tys. zł na zatrudnionego.

Rys. 1. Struktura sprzedaży energii elektrycznej (elektrownie i elektrociepłownie) w I półroczu 2004

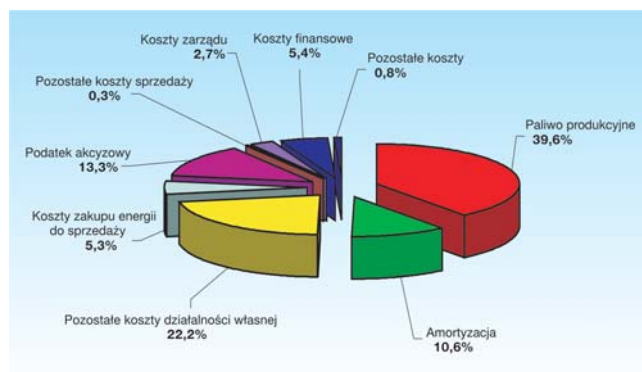
Wskaźniki płynności (bieżącej, szybkiej i gotówkowej) były nieznacznie wyższe niż w roku ubiegłym. Cykl spłaty zobowiązań krótkoterminowych zmniejszył się o około 2,5 dnia, a zobowiązań ogółem zwiększył się o 11 dni.

Średni udział sprzedaży energii elektrycznej do PSE SA w sprzedaży ogółem przekroczył 49,2% i praktycznie nie zmienił się w stosunku do pierwszego półrocza roku ubiegłego. Zmniejszył się średni udział sprzedaży energii elektrycznej do spółek dystrybucyjnych w sprzedaży ogółem z 30,3 do 27,3%. Wyraźnie zwiększył się (choć nadal nie jest znaczący) udział energii elektrycznej sprzedanej bezpośrednio odbiorcom finalnym odpowiednio z 2,8 do 4,3%. Zwiększył się także (nieznacznie) udział energii sprzedanej na giełdzie w sprzedaży ogółem oraz na rynku bilansującym.

Jednostkowy koszt energii elektrycznej sprzedanej wynosił 137,7 zł/MWh (był mniejszy o prawie 2,7 zł/MWh). Jednostkowy koszt zmienny był większy o 2,5 zł/MWh. Koszt stały był z kolei mniejszy i wynosił 39,2 zł/MWh w I półroczu 2004 i 40,7 zł/MWh w I półroczu 2003. Udział podatku akcyzowego w kosztach wytworzenia energii elektrycznej był większy średnio o 1,8%. Średnia cena energii elektrycznej sprzedanej była mniejsza o 2,5% i wynosiła nieco ponad 145,6 zł/MWh.

Wskaźnik rentowności sprzedaży łączny był równy 11%, tj. o około 2,5% mniej niż w pierwszej połowie roku poprzedniego.

Podobnie prezentuje się wskaźnik rentowności sprzedaży energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych (RUS).

Rys. 2. Struktura kosztów (elektrownie i elektrociepłownie) w I półroczu 2004

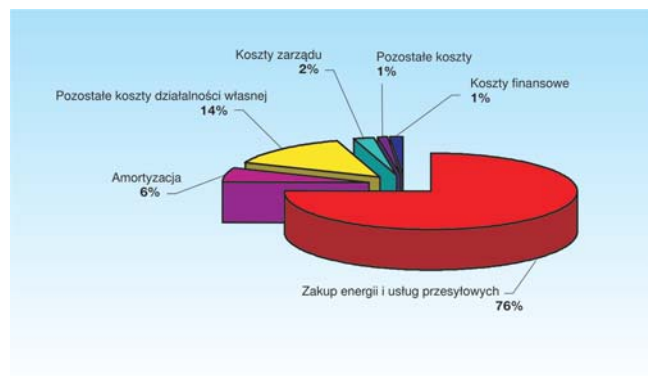
Przy większej produkcji energii elektrycznej i przy znacznym zmniejszeniu kosztów stałych oraz kosztów finansowych wytwórcy energii uzyskali mniejszy zysk o prawie 2,5% (porównanie w złotych nieindeksowanych), przede wszystkim w wyniku wyraźnie większych kosztów zmiennych (paliwa).

Jest to początek trudniejszych niż do tej pory lat dla wytwórców energii elektrycznej w Polsce.

W elektrowniach wodnych przychody stanowiące nieco ponad 320 mln zł były większe o prawie 9% niż po pierwszym półroczu 2003 roku, przy kosztach ich uzyskania mniejszych o prawie 3,5%. Zysk ze sprzedaży był ponad dwukrotnie wyższy niż w pierwszym półroczu ubiegłego roku.

Podsektor dystrybucji przy przychodach ze sprzedaży wyższych o 2,5%, kosztach ich uzyskania porównywalnych do kosztów w pierwszym półroczu 2003, zwiększył zysk o prawie 90%. Wskaźnik rentowności obrotu netto (średnio dla wszystkich spółek dystrybucyjnych) wyniósł 9,8% (tj. dwukrotnie wyższy niż za pierwsze półrocze roku poprzedniego). Wskaźnik poziomu kosztów, także średnio dla spółek, był niższy i wyniósł 94,6% (I pół. 2003 – 96,4%). Koszty pracy były wyższe o około 1400 zł na jednego zatrudnionego. Wskaźniki płynności (bieżącej, szybkiej i gotówkowej) były porównywalne do tych sprzed roku. Cykl spłaty zobowiązań krótkoterminowych był mniejszy o około 5 dni, a zobowiązań ogółem utrzymał się w zbliżonych wartościach do pierwszego półrocza roku ubiegłego.

Wyraźnie mniej sprzedano energii elektrycznej odbiorcom „na wysokim napięciu”. To już trwała tendencja ostatnich lat. Średnia cena energii elektrycznej (uśredniając także dla spółek dystrybucyjnych) była wyższa i wynosiła odpowiednio 265,2 zł/MWh w I półroczu 2004 i 257,4 zł/MWh w I półroczu roku poprzedniego. Cena zakupu energii elektrycznej z PSE SA była o około 1,10 zł/MWh wyższa od ceny z I półrocza roku 2003. Spółki dystrybucyjne kupiły energię elektryczną bezpośrednio z elektrowni zawodowych o 1,6 zł/MWh drożej. Uśrednione zakupy na Giełdzie Energii były droższe o około 4,5 zł/MWh, a na rynku bilansującym średnio o około 15 zł/MWh tańsze.

Rys. 3. Struktura kosztów spółek dystrybucyjnych za I półrocze 2004

Średnie koszty energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom wzrosły o około 7,0 zł/MWh do wartości prawie 248,5 zł/MWh. Koszty obrotu i koszty przesyłu były nieznacznie, bo około 2 zł/MWh, wyższe.

Wskaźnik strat bilansowych zmniejszył się z 8,3 do 7,9%, a wskaźnik rentowności sprzedaży energii elektrycznej brutto był wyraźnie większy, bo z 3,3% wzrósł do 5,1%. Wskaźnik rentowności z obrotu energią elektryczną z wartości ujemnej w I połowie roku 2003 wzrósł do wartości dodatniej i przekroczył 1%, a na przesyśle i dystrybucji energii elektrycznej zwiększył się prawie o połowę do wartości 6,0%.

To było dla dystrybucji w wynikach finansowych wyraźnie lepsze półrocze niż w roku poprzednim!

Dla podsektora przesyłu wyniki finansowe pierwszego półrocza 2004 były wyraźnie lepsze, ale pamiętajmy, iż pierwsze półrocze ubiegłego roku było niekorzystne. Przy kosztach uzyskania przychodu porównywalnych (w złotych nieindeksowanych) zysk na sprzedaży był dwukrotnie większy! Koszty finansowe i koszty pozostałe były wyraźnie mniejsze i stanowiły nieco mniej niż 1/3 wartości z pierwszego półrocza roku ubiegłego.

Wyniki pierwszego półrocza 2004 roku zdają się rokować dobre wyniki całego roku. Większa sprzedaż, większa produkcja, większy zysk! Dla dystrybucji i przesyłu! Dla wytwórców energii elektrycznej to chyba początek trudniejszych lat.

Uzyskanie korzystniejszych wyników finansowych będzie wymagało w najbliższej przyszłości radykalniejszej niż do tej pory racjonalizacji kosztów. Ich obniżanie, przede wszystkim w obszarze produkcji energii elektrycznej, staje się najpoważniejszym wyzwaniem dla zarządzających polskimi elektrowniami. W szczególności tymi, w których, jak do tej pory, Skarb Państwa jest jedynym właścicielem!

Elektroenergetykę polską w najbliższym okresie czekają bardzo trudne wyzwania wynikające z konieczności ubezpieczenia ryzyka wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, ale także i ryzyka kontrahenta. Jeśli dodać do tego niestabilne i nieprzewidywalne w dłuższym czasie ceny hurtowe energii elektrycznej oraz niedookreślone uprawnienia i skuteczność w ich egzekwowaniu regulatora – to te wyzwania będą rzeczywiście trudne.

Ale to już temat na odrębne przemyślenia!

W artykule wykorzystano materiały ze zbiorów własnych Autora oraz ARE SA

